

Tényállás

A kérelmező beadványában a TV2 Média Csoport Kft. médiaszolgáltató TV2 állandó megnevezésű médiaszolgáltatásában 2015. augusztus 18-án 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámban elhangzottakat kifogásolta. Álláspontja szerint a médiaszolgáltató megsértette az Mttv. 12. § (2) bekezdésében, valamint az Smtv. 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség alapelvi követelményeit, amikor a tárgyi műsorszámban, a „*Határvadászokat küldenek a határra*” című hírblokkban nem közölte a Jobbik álláspontját annak ellenére, hogy azt a párt szóvivője közleményben ismertette.

A Médiatanács döntése

A Médiatanács a kérelmező kérelmet elutasította.

A Médiatanács döntésének indokai

1. Az eljárás tárgyát képező összeállításban elhangzottak ismertetése

Az 2015. augusztus 18-án 18 órától sugárzott „Tények” elnevezésű műsorszám „*Határvadászokat küldenek a határra*” című összeállítása az alábbiakat tartalmazta:

Hírolvasó: *„Több ezer rendőrt, köztük határvadászokat küld a határra a kormány. Ezt Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter jelentette be. A miniszter szerint ugyanis a határsértők egyre agresszívebbek. Azt is kezdeményezik, hogy az illegális határátlépésért akár három-négy év börtön is járhasson. Ezzel kapcsolatban rendkívüli parlamenti ülést hívhatnak össze.”*

Narrátor: *„Miniszterek a déli határárnál egy múlt pénteki felvételen. Hende Csaba honvédelmi, és Pintér Sándor belügyminiszter akkor azt mondták, semmi akadály, hogy az augusztus 31-i határidőre elkészüljön a magyar-szerb határ műszaki lezárása. Ma viszont úgy döntött a Kormány, hogy a fizikai zár nem elég, több ezer rendőrt, határvadászokat küldenek a déli határra. Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter szerint a határsértők egyre agresszívebbek.”*

Lázár János miniszter (felvételről): *„Tekintettel arra, hogy a fizikai védelem mellett szükség lehet arra is, hogy az egyre agresszívebb és egyre határozottabb követelésekkel föllépő illegális határátlépőkkel szemben személyi védelem, rendőri védelem is rendelkezésre álljon. Tehát a rendőrségen belül, a szervezeti egységet nem változtatva, határvadász századok jönnek létre, ennek jegyében több ezer rendőr kerül a szerb-magyar határszakaszhoz vezényel... vezénylésre.”*

Narrátor: *„Megkérdeztük, milyen konkrét esetekben volt példa agresszióra?”*

Lázár János miniszter (felvételről): *„Jó néhány ilyen esetről tud beszámolni a rendőrség, amikor sokkal agresszívebb, sokkal határozottabb a föllépés. Azt mondanám, hogy sokkal követelődőbbek.”*

Narrátor: *„Megnéztük a rendőrség honlapját: ott csak a határsértők elfogásáról számoltak be, illetve egy korábbi esetről, amikor egy embercsempész bandát fogtak el, akik menekültekre támadtak sokkolókkal és botokkal, és kifosztották őket. Niedermüller Péter, a DK képviselője szerint a Kormány kapkod.”*

Niedermüller Péter, a DK alelnöke (felvételről): *„Én azt gondolom, hogy ha ennek a határőrizeti szervezetnek, ennek az új és egyelőre bizonytalan státuszú fegyveres vagy nem fegyveres testületnek az lenne az elsődleges célja, hogy határozottabban lépjen fel az embercsempészetekkel... embercsempészekkel szemben, akkor azt gondolom, hogy ez helyes lépés. De nem vagyok*

meggyőződve arról, hogy itt ténylegesen erről van-e szó. A Kormány intézkedései azt mutatják, még egyszer mondom: össze-vissza kapkod.”

Narrátor: „A több ezer rendőr határra vezénylésén kívül Lázár János bejelentette azt is, hogy arra kéri a kormánypártok frakcióvezetőit, kezdeményezzék, hogy az illegális határsértés és a kerítés megrongálása bűncselekmény legyen. Így aki illegálisan átlépi a határt, akár három-négy évet is kaphat majd. Bár a határsértők száma az utóbbi napokban sem változott, a civil segítők szóvivője szerint jól működik a rendszer, de éppen emiatt, egyre túlterheltebbek a menekülttáborok.”

Zsohár Zsuzsanna szóvivő, Migrant Aid: „Maga a rendszer kezdi nem bírni ezt a terhelést, ami van. Ez már csak abból is kitűnik, hogy a hozzánk érkező menedékkérőknek egy jó része már megjárta a táborokat, és sokuk azt választja, hogy inkább köztereken, szabad ég alatt táboroznak, mint hogy bevonuljanak a számukra fenntartott befogadó állomásokra, ahol egyébként legális keretek között, teljes ellátással megvárhatnák a... a menekültügyi eljárás befejezését.”

Narrátor: „Úgy tudjuk, a debreceni táborban viszont a menekültek közel fele egyik napról a másikra eltűnt. Hogy miért, azt egyelőre nem lehet tudni, de valószínűleg mindegyikük tovább indult a nyugati határ felé.”

2. A megjeleníteni kívánt közlemény

A kérelmező beadványában az alábbi, az MTI OS Országos Sajtószolgálat útján 2015. augusztus 18-án 18 óra 38 perckor megjelent közlemény tájékoztatásból való mellőzését kifogásolta:

„Reagálás Lázár János sajtótájékoztatójára

A déli határon továbbra is özönlenek be Magyarországon a bevándorlók, a kormány nem képes megvédeni a magyar embereket, s kezelni a migránsok áradata miatt kialakult problémát. A valóság és bevándorlókkal szembeni kormányzati sikerpropaganda között óriási szakadék tátong. A Lázár János által ma ismertetett tervek csak újabb blöffnek foghatóak fel, még pótcselekvésnek is gyengék. Nem rendőrségi átcsoportosítások kellene a déli határszakaszra, hanem a határőrség visszaállítása. A kabinet elképzelései ugyanis csak azt eredményeznék, hogy számos helyről – ahol óriási szükség van a rendőrökre – elvonnák a rendőrség állományát, őket vezényelnék a déli határhoz.

Az illegális határátlépés büntetésével, valamint a Btk. szigorításával egyetért a Jobbik, de egészen másképp gondoljuk, mint a Fidesz, amely hosszú évekig itt tartaná az egyébként 140 százalékosan kihasznált börtöneinkben a bevándorlókat, s persze mindezt a magyar adófizetők pénzén. A Jobbik úgy véli: az illegális migránsokkal szemben az azonnali visszatoloncolás – abba az országba, ahonnan átlépték a magyar határt – az egyetlen célravezető lépés.

Összefoglalva a Jobbik követeléseit: az illegális migránsokkal szemben azonnali kitoloncolásra lenne szükség, valamint a határőrség visszaállítására, de ezek mellett persze elkelne egy erős, masszív, valós (mert Szegednél és Ásotthalom nagy részénél híre-hamva sincsen) kerítés, elkerülhetetlen a Dublini-egyezmény felmondása (a Nyugat-Európából visszaküldött bevándorlók miatt), a jelenlegi menekülttáborok zárttá tétele, valamint az újabbak létrehozásának feltételül szabni a helyi népszavazásokat.

Mirkóczki Ádám, a Jobbik szóvivője”

3. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét üggyhöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése.

A tárgyi műsorszám kifogásolt szegmensének témája a Miniszterelnökséget vezető miniszternek a Kormány ülését követően tartott tájékoztatója volt, aktualitását a Kormány aznapi ülésén hozott egyik (határvadász egységek szükségességéről hozott) döntése jelentette. A Jobbik MTI-n keresztül nyilvánosságra hozott közleménye – amire egyébként annak címéből adódóan („Reagálás Lázár János sajtótájékoztatójára”) is lehet következtetni – a migrációs sajtótájékoztatón ismertetett kormányzati intézkedések bírálatát, és egyéb alternatív határőrizeti megoldások lehetőségét tartalmazta. Erre tekintettel megállapítható, hogy a kérelmezőnek a migránsokkal szembeni kitoloncolásra, a határőrség visszaállítására, ezen túl a fizikai akadály (kerítés) létesítésére vonatkozó javaslata a hírszegmensben bemutatott témához szervesen kapcsolódott. Emellett ugyanakkor a Dublini Egyezmény felmondására, illetve a menekülttáborok zárttá tételére vonatkozó javaslata ugyan vitathatatlanul a bevándorlás-kérdését érinti, azonban a hírszegmensben konkrétan tárgyalt, a határőrizet lehetséges eszközeit tárgyaló blokkhoz szorosan nem kapcsolódott.

4. A hiányolt vélemény eltérő tartalma a közzétett véleményhez képest

A médiaszolgáltató a kormánynak a miniszter által a sajtótájékoztató keretében ismertetett aktuális döntésére koncentrált, ezzel összefüggésben pedig bemutatta a szerkesztés időpontjában rendelkezésre álló, a téma szempontjából releváns egyéb véleményeket is. Így a műsorban elhangzott például a Demokratikus Koalíciónak a kormány döntését, intézkedéseit kifogásoló tájékoztatása, alternatív megoldási javaslatként felvetve, hogy – a kapkodó lépések helyett – a határvadászokra az embercsempészekkel szemben lenne szükség.

A kormány intézkedéseit alkalmatlannak ítéelő véleménye a DK politikusának megszólalása következtében megjelent a műsorban. Emellett ugyanakkor a kérelmezőnek a határőrség visszaállítására, illetve a börtönbüntetés helyett azonnali kitoloncolás szankció alkalmazására irányuló javaslata érdemben eltérő volt a műsorban elhangzottaktól.

A kérelmező közleményében megjelent egyes vélemények tehát azon túl, hogy szervesen kapcsolódtak a vizsgált hírszegmens lényegi mondanivalójához, a műsorban közzétett álláspontoktól érdemben eltérőek is voltak.

5. A hiányolt vélemény nyilvánosságra kerülésének időpontja

A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) kiegyensúlyozott tájékoztatást előíró rendelkezésével összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság BH2005. 80. sz. eseti döntésében megállapította, hogy „*híradó műsorszám esetén a műsorszolgáltatónak csak a szerkesztéskor már ismert adatok tekintetében kell eleget tennie a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.*”

Az MTI OS Országos Sajtószolgálat honlapján hozzáférhető adatok alapján megállapítást nyert, hogy a kérelmezői közlemény kiadására 2015. augusztus 18-án 18 óra 38 perckor, tehát a (18:25:04-kor kezdődött) műsorszegmens közzétételét követően került csak sor. Erre tekintettel egyértelműen megállapítható, hogy a hírszegmens szerkesztésekor a kérelmező által közreadni kívánt közlemény tartalma a médiaszolgáltató számára nem lehetett ismert, így az abban foglaltak ismertetése a kiegyensúlyozott tájékoztatás médiaszabályozásbeli követelménye alapján tőle nem volt megkövetelhető.

Bizonyos feltételek együttes fennállása esetén a médiaszolgáltató a közleménynek a műsor sugárzásánál későbbi időpontban (de természetesen ésszerű időn belül) történő nyilvánosságra kerülése esetén is köteles lehet – egy későbbi műsorszámban – megjeleníteni a hiányolt álláspontot. Amennyiben ugyanis a kérelmező álláspontjának hiányában a tájékoztatás az érintett műsorszámban önmagában nem tesz eleget a kiegyensúlyozottság követelményének, felmerülhet, hogy a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának a műsorszámok sorozatában kell teljesülnie (Mttv. 12. § (2) bekezdés).

Ilyen tartalmú döntés született a Médiatanács 1296/2015. (IX. 22.) számú határozatában, amelyben a kérelmező álláspontjának nyilvánosságra kerülésére a műsorszám sugárzását követően került sor.

Tekintettel azonban arra, hogy abban az esetben a vitatott hírszegmens a kérelmezővel közvetlenül kapcsolatos volt, illetve arra, hogy a médiaszolgáltató elmulasztott lépéseket tenni annak érdekében, hogy az érintett (a kérelmező) reagálhasson arra, és későbbi hasonló műsorszámaiban sem ismertette annak álláspontját, a Médiatanács megállapította a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértését. Az említett, 1296/2015. (IX. 22.) számú határozat arra példa, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás megvalósulását mind az egyedi műsorszámban, illetve a műsorszámok sorozatában is lehet vizsgálni, a konkrét esetben – a kérelmező álláspontjának kései elérhetővé tétele miatt, kivételesen – a médiaszolgáltató választhatott volna a kötelezettség kétféle teljesítési módja közül ilyen kivételes körülmények hiányában a napi hírműsoroknak egyedileg, egy adott műsorszám tekintetében is teljesíteniük kell a kiegyensúlyozott tájékoztatást.

Tárgyi ügyben a hírszegmens már önmagában sem volt kiegyensúlyozatlan, a kormány döntését több megszólaló is kritizálta, ugyanakkor – bár a megszólalókhöz képest valóban eltérő álláspontot is megfogalmazott – a kérelmező álláspontjának kései elérhetővé tétele miatt álláspontját nem kellett figyelembe venni a műsorszám szerkesztésekor, illetve közvetlen „érintettsége”, valamint a vitatott hírszegmens eleve sem kiegyensúlyozatlan volta miatt nem terjedt ki a kötelezettség a műsorszámok sorozatára (a hírszegmens közzétételét követő napok hasonló műsorszámait tekintetében) sem.

Tárgyi eljárás tárgyát képező tájékoztatás vonatkozásában azonban nem ez történt; a kifogással érintett műsorszámban a médiaszolgáltató az adott hírhez kapcsolódó, attól eltérő és a műsort megelőzően nyilvánosságra hozott álláspont(ok) közzétételével eleget tett törvényi kötelezettségének.